

Itt születtem

Etéd

Etéd falu Harghita megye délnyugati részén, a Küsmöd patak völgyében, a Firtos hegy lábánál fekszik. A falu alapításáról nem rendelkezünk semmi írott adattal, de azt tudjuk, hogy a XVI. században már vásárjoggal rendelkezett. Nevét szép monda magyarázza.

Firtos várának ura elindult, hogy felossza hatalmas birtokát fiai között. A vár alatti völgyben azt mondta: Itt én lakom! Ezen a helyen ma Énlaka áll. Tovább menve így szólt nagyobbik fiához:

– E tiéd!

Ott épült Etéd. Tovább ballagtak, s kis idő múlva második fiához intézte szavait:

– Nem szép hely ugyan, de megélhetésre nem kis mód!

Ma ezen a helyen találjuk Küsmöd falut. Régen Kismódnak nevezték. Az apa fiaival itt ebédet ült, s a harmadik fiú nyugtalanul kérdezte, hol lesz az ő része. Az apa megnyugtatta:

– Szólok még ma!

Ahova mutatott, ott épült fel Szolokma. Már hazafelé mendégéltek, amikor kérdi az apa legkisebb fiát, hogy hát ő nem békétlenkedik? A fiú nyugodtan felelt:

– Adj, ha akarsz, atyám!

Övé lett a föld Korond felett, ahol a gyönyörű, magasból leragyogó Atyha épült.

Az utolsó népszámlálás szerint a falu lakóinak száma 1200, de volt 2000 is a kollektivizálás előtt. Etédet 99%-ban székely-magyarok lakják. Többségük református felekezetű, de számottevő a katolikus hívek száma, sőt élnek itt unitáriusok is.

Az 1792-es nagy tüzvész idején leégett református templom 1801-ben épült újjá. A katolikus templomot 1875. szeptember 29-én szentelte fel Fogarassy Mihály püspök, Szent Mihály főangyal tiszteletére.

A lakosság fő foglalkozása a múltban is, ma is a földművelés és az állattenyésztés. Gyümölcsös vidék a miénk, jól terem a cseresznye, az alma, a szilva.

Két gagyfi atyafi Etédet
Keresvén egy lyukba betévedt.
Egyik szólt: „Itt, koma,
Etédnek nincs nyoma...
Ez a hely Etédnél setétebb!”

Kovács András Ferenc

A falu hírnevét öregbíti a Néprajzi Múzeum, amely a néhai Gagyi László tanító gyűjteménye. Itt látható a cséphadaró, a híres etédi orsó, a küsmödi fazekasműhelyek termékei. A múzeum gyöngyszeme a csak itt létező, citerához hasonló húros hangszer, a timbora. Az utolsó timborakészítő mester a 96 éves Bíró Ferenc bácsi.

400 éves iskolánk ma Jósika Miklós nevét viseli, annak emlékeztére, hogy a nagy regényíró Etéden katonáskodott. Iskolánkban 144 gyerek tanul. Ide járnak a szomszédos falvak V-VIII. osztályosai is. A holland Hardenberg település jövöltá-
ból működik egy jól felszerelt informatikai terem, valamint modern fürdő és illemhely.

Az iskola volt tanítóinak emlékét őrzi a bejáratnál felállított „tanítók fája”.

Testvérkapcsolatot tartunk fenn a magyarországi Piliscsaba és a kárpátaljai Aklihegy iskolájával. Célunk egymás megismerése és nemzeti azonosságtudatunk erősítése.

A március 15-ei és az augusztus 20-ai ünnepségen a főszerepet a furulyakórus játssza Gagyi Éva zenetanárnö irányításával.

Összeállította Nagy Ágnes tanítónő és IV. osztályos tanítványai.

Ősszel népviseletbe öltözött csösz legények és leányok lóháton és szekéren hívják bálba a környező falvak fiataljait. Hagyománynak számít a közös húsvéti locsolás is: népviseletbe öltözött sorozott legények de a kisebbek is zene kíséretében sorra látogatják a lányos házakat. A locsolás után reggelig tartó táncmulatság következik.